

LiṅgaP. i.79.15; SaurP. 65.45; विशेषोक्तिरखण्डेषु कारणेषु फलावचः KāvyaP. 658.1; आनयाम्यखण्डं ते कपिम् KathāSaSāg. x. 7.109; अखण्डान्...। तण्डुलान्...। स्थाल्याम्... निक्षिपेत् Mānaso. iii. 13.1350; Vāgbhaṭā. 3.7; प्राहिणोत्... महीमुजे । लवन्यमुण्डमालालीरखण्डा मण्डलेश्वरः RājTa.(Ka.) 7.1233; रूप्य-तन्दुलैः । अखण्डैरालिखन् लेखाः स्वामिनोऽग्रेऽष्टमङ्गलीम् TrīṣaSaPuC. i. 2.586; तदा च शुशुभे छत्रम्...। स्वामिनः शासनमिवाखण्डं भरतमूर्धनि TrīṣaSaPuC. i. 3.13; i. 3.667; i. 5.170; EL iv. 47.152; समयज्ञैराप्यते जगति राज्यमखण्डम् VasaViKā. 5.38; अखण्डैः पट्टपदैः... वन्दिनो विजयमङ्गलमूचुः VasaViKā. 5.58; पातयिष्यामि ते मुण्डमखण्डं फलवत् तरोः MalliC. 5.53; अखण्डं क्षोणि-मण्डलम् PārśvC. 4.116; RājTa.(Jo.) 403; तद् यथा...चतसृभ्यो दिग्भ्यश्च-त्वारः पर्वता आगच्छेयुः दृढाः सारवन्तः अखण्डाः अच्छिद्राः असुषिराः सुसंवृताः BodhiCaPañ. 280.13; अचिनोदखण्डमपि राधिके बहुशिलखण्डकं त्वद्विरा Ujjiva-NiMa. 96.8; BhāmiVi. 2.62; Vidvanmo. 8.106; विलयमुपजगाम चेद-खण्डस्त्वयि जरटो जगदण्डगुल्मपिण्डः AmṛUda. 4.42; AmaK. 2155; Vaija. 208.86; AbhidhāCin. 1433; **Bi** not having broken or defective limbs (especially teeth or lips (prob.)) वृणोताकुनखिनमध्वर्युमकिलसिने ब्रह्माणमखण्डं होतारमकरालमुद्रातारम् BaudhS'S. i. 36.13; **Bii** fully developed, full-grown (दन्तोद्भेदं प्रवक्ष्यामि वाजिनाम्) त्रिशन्मासोद्भवाः सर्वे अखण्डाः परिकीर्तिताः AśvaCi. 5.3; **Biii** full-fledged (a variety of metaphor) रूपकम्...खण्डं वाखण्डमेव वा Vāgbhaṭā. 4.64; **Ci** uninterrupted, continuous, constant संराधैवं शतमखमखण्डेन तपसा Kirātā. 10.63; अखण्डं जन्मकारणम् Pramā-Vār. 2.262; आरम्भपर्यवसानयोरखण्डः खण्डपरशुशिष्यस्य वीरव्रतनिर्वाहः BālRā. 4.41(1); सप्तजन्मनि यत् किञ्चिन्मया खण्डं व्रतं कृतम् ।...तदखण्डमिहास्तु मे AgniP. 190.3; या शुद्धैकादशी भवेत् तस्यां संपूजयेद्विष्णुं तेनाखण्डोऽयमूर्जते VāmaP. 17.11; 15.26; यत्राभवत् क्रतुः पूर्णः...। धाराभिः शरमानाभिरखण्डा भिर्महाध्वरे BrahmP. 168.27; कुतोऽखण्ड एव प्रतीतिक्रम इत्याशङ्क्याह Loc. 129.19 (on 3.1); भक्त्या...अखण्डया VikraDeC. 2.42; अखण्डः खाण्डववनं ज्वलान्येतन्ममाशनम् DaśāvaC. 8.423; तथाप्यखण्डा तस्यासीत् सर्वत्र सम-चित्ता TrīṣaSaPuC. i. 1.275; तथा च शुशुभे छत्रम्...स्वामिनः शासन-मिवाखण्डं भरतमूर्धनि TrīṣaSaPuC. i. 3.13; राजा...सौख्यमखण्डमाप Trīṣa-SaPuC. ii. 2.581; PāṇḍaC. 5.1; मयि तेषामखण्डमेव वात्सल्यम् CaitaCa. 181.9(8); अखण्डां दधिधाराम् GopāKeCan. 90.8; मधुकरकृतगानं पद्म-खण्डेष्वखण्डम् HariVi. 3.6; अखण्डैः शस्त्रैः Rāgh. 18.26; ईषदुष्टस्य गमन-मखण्डं रेचितं हि तत् SukrNi. 4(7).147; **Cii** all अखण्डानि व्रतानि BhaviP. 717A.22 (iv. 79.15); पापैरखण्डैः VikraDeC. 7.57; प्राप्य भोगानखण्डान् NemiDū. 23; राज्यसौख्यान्यखण्डानि CitraPaC. 510; **Ciii** eternal, per- petual, endless प्राप्यखण्डं देवभूर्यं सतीत्वादाशिष्ये स्व(? स्त्रै) व कञ्चित् पुरंधी SīśuVa. 18.61; दीपमखण्ड(ण्डं) प्रादात् EL iv. 316.16; vi. 272.54; कलि-कालनामा प्रकम्पहेतुः प्रथितो हिमर्तुः । खलिन्यखण्डा रजनीव यस्मिन् SriKaC. 2.21; BrBrahmaS. i. 7.92; अखण्डनिर्वाणरसप्रवाहैः KṛṣṇaKa. 1.99; अखण्डं पौर्णमासीचन्द्रबिम्बवत्...निर्वाणं गतः SthānṬ. 307B.9; मण्डितोऽखण्डया श्रिया RājTa.(Jo.) 403; अखण्डश्रीतपोलक्ष्मीनायको भानुसंयमी EL xx. 92.6; **Di** invincible, inviolable वादखण्डमखण्डाभ्यां (बाहुभ्याम्) भ्रामर्यंस्त्रिखिखं मुहुः । वीरभद्रोऽपि...विज्ञापयामास LiṅgaP. i. 96.10; अखण्डा गुरुगीरिष्ठं दातुं प्रभवति ध्रुवम् SamarāSaṁ. 7.351; **Dii** unsullied, untarnished वृद्धास्ते न विचारणीयचरिताः...अखण्डयशसो लोके महान्तो हि ते UtaRaC. 5.35; **Diii** in- surmountable, great, vast षण्डितयोरखण्डपाण्डित्यगुणोपवर्णनमिदमसंपूर्णम् EL iii. 196.175; मानं निराकर्तुमशेषयूनां पिकस्य पाण्डित्यमखण्डमासीत् AlankāSa. 90.18; अखण्डं सर्वभाण्डानां दुर्भिक्षमुद्वृम्भत RājTa.(Ka.) 7.1219; मेदिन्या-खण्डलस्यासीत्...। अखण्डं रसपाण्डित्यम् RājTa.(Jo.) 1098; येषामखण्डाद् मुज-दण्डपादिकातपत्रं तव विश्वमेव CaitaCa. 12.11(1); **Ei** full (moon or her disc) प्रसीद मैवं परिभूदखण्डं ताराधिपं ते वदनामृतांशुः JānaHa. 7.7; SūktiMu. 53.87; EL i. 88.35; यामिनीपतेर्विडम्बिताखण्डपरिवेषमण्डलस्य EL iv. 78.33; EL xxii. 117.29; निर्जिगाय मुखमिन्दुमखण्डम्...कान्त्या Kirātā. 9.38; अखण्डे-नेन्दुना तुल्यमासीत् कुमुदकाननम् KāvyaṅgāSāSaṁ. 1.21*; PāraS. 7.417; अखण्डः शशी दिवि VāmaP. 15.26; मण्डलो रजनिभर्तुरखण्डः SriKaC. 12.8; अखण्डस्याभिख्यां वदनमिदमिन्दोः कलयति PrasaRā. 2.16; त्रिदशमिथुनक्रीडातल्पे...परिहरति नाखण्डो गण्डोपधानविधां विधुः Subhāsi. 2196; **Eii** full of, replete or fully covered with (Instr.) मुण्डैरखण्डमभवत् संग्रामधरणीतलम् BrahmāṅḍP. iii. 22.44; अमन्दमदमण्डलैरलमखण्डमाखण्डलं न्यरुद्ध रभसेन यः...तं...त्वां भजे StavMā. 203.26 (comm. अमन्दमदमण्डलैरुत्कटगर्ववृन्दैरखण्डं पूर्णम्); **Ei** indivisible, impartite, absolute अखण्डं परमात्सरूपम् Svātma-Pra. 18; कायं जीवो विलीनो लवणमिव जलेऽखण्ड आत्मैव पश्चात् SatSlo. 46; शुद्धोऽस्म्यखण्डोऽस्म्यहम् Praudhā. 2; अखण्डे सच्चिदानन्दे...। स्थितेऽ-

द्वितीयभावेऽपि कथं पूजा विधीयते NirguMāPū. 1; SarvaVeSāSaṁ. 2; 689; 870; वृत्तिहरिः पशुस्तियखण्डः शब्दः SaṁkṣeSā. 4.23 (ii. 372.26); (ज्ञानम्) इदमेकमखण्डमुभाभ्यां (इन्द्रियाभ्याम्) जनितम् NyāyKa. 117.5; योऽसावादित्यपुरुषः सोऽसावहमखण्ड ओम् AgniP. 161.29; अखण्डं ब्रह्म स्वयमेव भवतीति निश्चयः ŚaṅkaVi.(Ā.) 88.5; 222.11; VedāntPari. 310.1; VedāntKa. 55.2 (on i. 1.2); न ह्यनुस्यूतमेकमखण्डं सत्तामात्रम्...सामान्यं प्रतिभासते SyādvāMañ. 13(132); अखण्डस्य वाक्यार्थस्य तादृशमेव वाक्यं वाचकम् Ekāva. 1.13(101) (39.2); TattvCin. i. 537.1; i. 842.10; ii(2). 66.10; iv(1). 481.5; SatDū. 160.3; अखण्डं सच्चिदानन्दं महावाक्येन लक्ष्यते PañcDa. 1.46; 1.48; NyāyMāVi. 610.14 (on x. 8.11); ŚaṅkaDigVi.(Mā.) 6.26; स च (=स्फोटः)...अखण्ड एवावगतः NyāySu.(Ja.) 88A.7 (on i. 1.1); 105A.9 (on i. 1.2); 383B.6 (on ii. 2.6); सत्त्वोद्रेकादखण्डस्वप्रकाशानन्दचिन्मयः...रसः SāhiDa. 77.6; 78.4; 96.5; न त्वखण्डं शब्दतत्त्वम् TantrRaha. 41.9; 26.4; अखण्डे स्वरूपानन्दे Nyāyāmr. 74B.7; विशेष्यव्यक्तिश्चाखण्डा Nyāyāmr. 440A.7; आत्मवदखण्डो नित्य एकः कालोऽस्ति YogSā. 73.15(4); प्रत्येकवर्णैर्योऽतिरिक्तं कलश इत्यादिरूपमखण्डमेकपदं स्फोट इति ŚāṅkhyāPraBh. 129.11 (on 5.57); 70.21 (on 1.154); (श्रीचैतन्यः) पूर्णानन्दोऽप्ययमविकृतः शश्वदुच्चैरखण्डः खण्डा-नन्दैरपि कथमहो भूयसीं पुष्टिमेति CaitaCa. 195.11(8); अद्वैतमखण्डम् NayaMañ. ii(1). 6.12; सत्यज्ञानानन्दाखण्डाद्वितीयं वस्तुमात्रमवशिष्यते नान्यत् SiddhāTa. 60.10; स (कालः) द्विविधः अखण्डः सखण्डः ViraMi.(Samaya.) 8.28; अखण्डमद्वितीयं चैतन्यम् ViraMi.(Bhakti.) 168.16; अखण्डा एव हि शब्दाः RasGaṅ. 179.11; 184.9; न पदसमुदायो वाक्यम् । किं त्वखण्डमन्यदेव वाक्यम् MayūMāli. 45.25 (on i. 3.9); MānaMe. 201.1; अखण्डमेव वाक्यं वर्णव्यङ्ग्यम् MimāKau. i. 119.4 (on i. 3.24); VyutpaVā. 145.4; तत्र प्रथमं घटमानयेति श्रुतेऽखण्डो वाक्यार्थ एव ज्ञायते Bhāsk. i. 285.20 (on i. 5.19); वाक्यमपि पदविभागरहितमखण्डमेव VaiyāSiMañ. 226.2; अखण्डान्येव पदानि वाक्यानि च VaiyāSiMañ. 230.5; 204.1; न च कर्तृत्वकर्मत्वादिकमखण्डमेव VaiyāBhū. 39.1 (on 7); 114.4 (on 24); 142.19 (on 30); 219.13 (on 50); 241.16 (on 65); 245.18 (on 65); अखण्डैका पराशक्तिः LakṣmiT. 31.78; **Fii** made of or into a solid block, one whole रत्नजं हेमजं लिङ्गं पारदं स्फटिकं तथा । पाथिवं पुष्परागोत्थमखण्डं तु प्रकारयेत् S'ivaP. i. 19.29 (25B.8); **G** different, another (अतिरिक्त) cf. अखण्डरजतत्व, अखण्डाभाव.

अखण्ड (a-khaṇḍa) *m.* **i** name or epithet of Śiva (perfected or eternal one) शिवम्...स्तुतं स्तुत्यं स्तूयमानममोषं (v. l. अखण्डम्) चर्मवाससम् । (प्रपद्ये शरणं देवम्) MahāBhā. x. 7.6; **ii** name or epithet of Viṣṇu धर्माद्यो भगवान् विष्णुरखण्ड इति विश्रुतः VāmaP. 89.21; कामपालमखण्डं च नमस्ये (विष्णुम्) VāmaP. 88.4; **iii** meaning of the uninflected word as a whole (वृत्तिषु) आस्वेष नान्यतमयापि वदत्यखण्डं शब्दान्तरात्तविषयादधिकार्थ-वृत्तेः SaṁkṣeSā. 1.104 (i. 93.6); 1.562 (i. 397.14); अखण्डमेवाद्रयमागतत्वम्...वदन्ति शब्दाः SaṁkṣeSā. 2.97 (ii. 61.15); *n.* time [MW]

अखण्डकरणोपकार (akhaṇḍakaraṇopakāra) *m.* non-deficient assis- tance of the means ननु सर्वशाखासु विषैक्ये सति शाखान्तरगततदीयाङ्गाननुष्ठानेऽ- खण्डकरणोपकारासिद्धेरनुपकृता विधा न श्रेयस्करी स्यात् VedāntKa. 400.12 (on iii. 3.5); विकृतौ त्वखण्डकरणोपकारमुखेन कृतोपकारप्राकृतखादिरत्वादिविशिष्टस्यैव नियोजनस्यातिदेशात् साधनानाकाङ्क्षस्य...विहितसाधनान्तरप्राहकत्वं न युक्तम् NyāySu.(So.) 77.13 (on i. 2.22); परमापूर्वस्थानापन्नमखण्डकरणोपकाररूपमपूर्वं यदि प्रधानेष्वस्ति तदाङ्गेष्वप्यावश्यकम् BhāṭiDī. iv. 135.9 (on xi. 1.2)

अखण्डकर्मन् (akhaṇḍa-karman) *n.* impartite action एवं सगुणवाक्य- स्यापि ब्रह्मबुमुत्सायां कर्मकाण्डस्यापि कर्मबुमुत्सायां वैद्यकादिशास्त्रस्यापि औषधादि- बुमुत्सायामखण्डब्रह्माखण्डकर्मखण्डौषधादिपरत्वं स्यात् AdvaiSi. 688.9.

अखण्डकर्मपर (akhaṇḍakarma-para) *adj.* solely related to impartite action कर्मकाण्डमप्यखण्डकर्मपरम्...इत्यापातात् Nyāyāmr. 446A.9.

अखण्डकलश (akhaṇḍa-kalāśa) *m.* a full or complete pot अखण्ड- कलशं कुर्यात्पद्मकुम्भलतायुतम् ĪśānS'ipa. ii. 32.18; S'ilpaRa. i. 28.4.

अखण्डकलाकलाप (akhaṇḍakalā-kalāpa) *adj.* **1** possessing the group of all digits अखण्डकलाकलापम् । राजानमीशमवलोक्य काङ्क्षितं के न RājTa.(S'ri.) 1(6).4; **2** possessing the group of non-deficient arts, RājTa. (S'ri.) 1(6).4.

अखण्डकलावत् (akhaṇḍakalā-va(n)t) *adj.* possessing all the arts यस्याखण्डकला(? ला)वतोऽष्टविड(? ल)सद्विकपालमौलिस्खलत्कीर्तिस्वरितो [महे]- श्वर इह स्तुत्यस्य कैस्यान्मुनिः EL iii. 191.45.

अखण्डकलेवर (akhaṇḍa-kalevara) *adj.* [f. -ā] whose body is unhurt परे परितः पलायन्त समरभूमेः उन्मोचिता चाखण्डकलेवरा प्रमितिः Amṛ- Uda. 1.29(5)